

Türkiye ve Rusya'nın İdlib Görüşmesi Sonuçlandı

Türkiye ve Rusya'nın anlaşması, İdlib'de ateşkesi koruyarak, milyonlarca sivilin can güvenliğini garantiye almayı amaçlıyor. Gözler, bir dizi ek önlemi takvime bağlayan anlaşmanın uygulanmasına çevrildi. - 18.09.2018

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in, dün Soçi'de bir araya gelerek İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'ndeki ateşkes rejiminin korunması için anlaşmasının ardından dikkatler gözler uygulama sürecine yoğunlaştı.

Erdoğan'ın Tahran'da 7 Eylül'de düzenlenen üçlü zirvedeki önerisi üzerine müzakere edilen ve Soçi'de duyurulan anlaşmaya göre, İdlib'de olası çatışmanın engellenmesi için bir dizi ek önlem hayata geçirilecek.

Liderler, dünkü ortak basın toplantısında 15 Ekim'e kadar, 15 ila 20 kilometrelik bir hatta silahsızlanma bölgesi oluşturulacağını, denetimin Türk ve Rus askerleri tarafından yapılacağını açıklamıştı.

Güvenilir kaynaklardan alınan bilgiye göre askeri muhalifler, Heyet Tahrir Şam, rejim askerleri ve destekçisi yabancı terörist gruplar, cephe hatları boyunca, derinliği coğrafi şartlara göre belirlenecek silahsızlanma bölgesindeki ağır silahlarını bırakacak.

Ağır silahlarıyla bölgeyi terk edecek taraflar, kontrol ettikleri alanların sınırlarını kendileri korumaya devam edecek.

Garantörler Türkiye ve Rusya, sorumlu bulundukları silahsızlanma bölgesinde Türkiye ve ABD'nin Münbiç'te yaptığına benzer şekilde bağımsız koordineli devriye yapacak.

Taraflar ile garantörleri, tarafların kontrolündeki bölgelerde askeri güç bulundurmayacak. Yani Türkiye, İdlib'i çevreleyen rejim hakimiyet alanında, Rusya da İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi içerisinde askeri varlık göstermeyecek.

Ayrıca mutabakat gereğince İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi içinde hakim grupların, rejim bölgesine ve Lazkiye'deki Rus Himeymim üssüne yönelik saldırı düzenlememesi için tedbirler alınacak. Rusya da rejim sahasından İdlib'deki muhalif grupların noktalarına saldırı olmamasını temin edecek.

Terörle mücadelede iş birliği

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da dün vurguladığı üzere Türkiye ve Rusya, İdlib'de terörle mücadelede aktif iş birliği yapacak.

Mutabakata göre, muhalifler bulundukları alanlarda kalmaya devam ederken, iki garantörün birlikte belirleyeceği İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi içindeki radikal grupların tasfiye süreci yürütülecek.

Rejimin sahasından da Türkiye karşıtı terör faaliyetlerine izin verilmeyecek.

Erdoğan'ın dünkü açıklamasına göre, İdlib'de mevcut 12 ateşkes gözlem noktası da mutabakat çerçevesinde güçlendirilecek.

Uygulama saha şartlarına bağlı

Yetkililer, anlaşmanın planlanan şekil ve sürede uygulanabilirliğinin sahadaki bazı şartlara bağlı olduğuna dikkati çekiyor.

Bazı radikal grupların Özgür Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) hatlarında mevzilenmiş olmaları ve yerlerinden çıkartılmalarının zaman alacağı ifade ediliyor.

Bir diğer handikap da rejim ve destekçisi ülkelerin “terörist grup” tanımlamasını neredeyse tüm askeri muhalifleri kapsayacak kadar geniş tutmaları. Bu durumun, ayırım yapılması sürecini yavaşlatmasından endişe ediliyor.

Ayrıca, rejimin Astana anlaşmalarına rağmen diğer üç Gerginliği Azaltma Bölgesi'ni işgal etmiş olması muhaliflerde güvensizlik oluşturmıştı. Bu nedenle muhaliflerin yeni mutabakatın hayata geçmesiyle ilgili temkinli davranmak isteyebileceği tahmin ediliyor.

İdlib'deki durum

Büyük bölümü ÖSO kontrolündeki İdlib, Suriye'nin kuzeybatısında, Türkiye'nin Hatay ilinin karşısındaki Suriye topraklarında yer alıyor.

İdlib, halihazırda muhaliflerin ve rejim karşıtı silahlı grupların son kalesi konumunda. İl, doğu, batı ve güneyden rejim güçlerince kuşatılmış durumda.

Bölgede ılımlı muhalifler, 70 binden fazla savaşçıya sahipken, Heyet Tahrir Şam ve diğer unsurların 20 bin kişilik gücü mevcut.

İdlib, Suriye iç savaşında en büyük şiddet dalgasının yaşandığı bölgelerden biri olması nedeniyle Türkiye, Rusya ve İran tarafından 4-5 Mayıs 2017'deki Astana toplantısında Gerginliği Azaltma Bölgelerinden biri ilan edildi.

Türkiye bu kapsamda, Ekim 2017'den başlayarak (İdlib ili ile Halep, Hama, Lazkiye illerine dahil bazı yerleşimler) İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nde 12 ateşkes gözlem noktası kurdu.

Beşşar Esed rejiminin diğer üç Gerginliği Azaltma Bölgesi'ni (Humus, Doğu Guta ve güney cephesindeki Dera-Kuneytra) son 4 ay içinde ele geçirmesi gözleri, yaklaşık 4 milyon sivilin barındığı İdlib'e çevirdi.

Rejimin cephe hatlarına yığınak yapmaya başlaması, İdlib'in güneyi ile güneybatısı ve Hama'nın kuzeyine yoğun hava saldırıları düzenlemesi üzerine Türkiye, olası çatışmayı önlemek için diplomasi trafiğine hız verdi.

İdlib'de çatışmanın büyük bir sivil katliamı ve göç dalgasını tetiklemesinden ve terör gruplarının sızma girişiminde bulunmasından endişe ediliyor.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA